LEGAL LIABILITY OF PUBLIC SERVANTS FOR DAMAGES CAUSED TO THE AUTHORITY OR PUBLIC INSTITUTION

Eugenia Iovănaş
Assoc. Prof. PhD., „Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract:According to art. 85 (1) of Law 188/1999 repairing the damages caused to the authority or public institution in the situation referred to in art. 84 let. a and b, is decided through the issuance from the manager of the authority or public institution of an order or a disposition of imputation available within 30 days of the finding of damage.
With respect to the breach of dispositions of art. 88 paragraph 1 of Law no. 188/1999 regarding the status of public servants republished, which states that the provision of imputation is issued within 30 days of the finding of damage, related to the legal issue under debate, after review by the Court of Auditors, is estimated an alleged damage, this fact being an undeniable reality that cofroborates with all applicable legislation which substantiates the validity of acts of capitalization audited by the Court of Auditors.
The regulation regarding the organization and deployment of the activities specific of the Court of Auditors - at point 5 let. b defines prejudice as a loss provoked to public or private property, to a territorial administrative unit or to one of their public entity.
Determining the extent of prejudice and layout measures for its recovery becomes an obligation of the management of the entity audited.
The legislator did not provide mood nullity in case of failure of the 30-day term provided in the contract at art. 85 paragraph 1, legal practice and doctrine in the field have argued that absolute nullity of legal and administrative acts operates a file in situations of exceptions more precisely only then when the legislator has expressly provided these sanctions through a legal norm.
The deadline of 30 days was determined by the legislator in this case to determine a short term to take measure of quantification of the damage and establishment of the guilt by the manager of the public authority, such as, the qualification provided by the term of 30 days to be analyzed in relation to the provisions of art. 85 paragraph 3 of Law no. 188/1999 republished which establishes the right of the manager of public institutions to issue the order or the disposition of imputation within a period of 3 years from the date of damage, the term of 3 years being qualified such as, limitation period.
As such, considering that the minute of control of the Court of Auditors does not produce any legal effects by itself this is not an administrative fiscal document, and by the Decision of the Court of Auditors are only defined the measures incumbent to the manager of the public authority at the time of issuing of this administrative document.

Keywords: public servant; legal liability; prejudice; disposition of imputation; Decision issued by the Court of Auditors.

Funcţionarul public este definit , ca fiind persoana numită, în condiţiile legii, într-o funcţie publică. Pornind de la definiţia funcţiei publice, aşa cum a fost analizată încă din perioada interbelică, prin raportare la reglementarea actuală, se observă că funcţia publică e strâns legată de conceptul de funcţionar public, ca element intrinsec al serviciului public.

Cu privire la răspunderea civilă a funcţionarilor publici, Statutul funcţionarilor publici este reglementat prin lege specială, respectiv prin Legea nr. 188/1999, privind Statutul funcţionarilor publici, sens în care este de subliniat că Legea nr. 188/1999 este o lege organică, conform art. 73 alin. 3 litera j) din Constituţia României, astfel încât, caracterul special al acestei legi în materia statutului funcţionarilor publici implică obligaţia respectării acesteia în cazul în care este vorba despre atragerea răspunderii civile a unui

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

funcţionar piiblic.

Potrivit art. 4 din Regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor specifice Curţii de Conturi – pct. 5 lit. B, prejudiciul este definit ca *pierdere provocată patrimoniului public sau privat ale statului, al unei unităţi administrativ-teritoriale sau al unei entităţi publice a acestora. , ca urmare a acţiunii ori inacţiunii contrare legii a unei persoane cu atribuţii în administrarea patrimoniului, care este declanşată de fapta ilicită a acesteia şi care urmează să fie reparată integral prin acoperirea pagubei, precum şi a beneficiilor nerealizate (dobânzi, penalităţi). În timpul acţiunilor de control/audit, auditorii publici externi estimează valoarea erorii/abaterii constatate, urmând ca întinderea prejudiciului să fie stabilită de conducerea entităţii verificate, potrivit prevederilor art. 33 alin. (3) din lege*;

Art. 33 alin. 3 din legea nr. 94/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii de Conturi prevede – se coroborează cu art. 86 lit b 1 din Regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea activităţii specifice Curţii de Conturi: „ *În situaţiile în care se constată existenţa unor abateri de la legalitate şi regularitate care ar determina producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entităţii publice auditate această stare de fapt”.*

Stabilirea întinderii prejudiciului şi dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligaţie a conducerii entităţii auditate.

Este de precizat în prealabil că, în calitatea sa de funcţionar public, acestuia îi sunt aplicabile dispoziţiile legale speciale ale Legii nr. 188/1999, privind Statutul Funcţionarilor Publici.

Or, sub acest aspect, cu privire la răspunderea civilă a funcţionarilor publici, se reţine că Statutul funcţionarilor publici este reglementat prin lege specială, respectiv prin Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici, sens în care este de subliniat că Legea nr. 188/1999 este o lege organică, conform art. 73 alin. 3 litera j) din Constituţia României, astfel încât caracterul special al acestei legi în materia statutului funcţionarilor publici implică obligaţia respectării acesteia în cazul în care este vorba despre atragerea răspunderii civile a unui funcţionar public.

În această ordine de idei, în privinţa reglementărilor speciale din Legea nr. 188/1999, tribunalul reţine că, potrivit art. 84 din această lege, „răspunderea civilă a funcţionarului public se angajează:

a) pentru pagubele produse cu vinovăţie patrimoniului autorităţii sau instituţiei publice în care funcţionează;

b) pentru nerestituirea în termenul legal a sumelor ce i s-au acordat necuvenit;

c) pentru daunele plătite de autoritatea sau instituţia publică, în calitate de comitent, unor terţe persoane, în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile”, iar în privinţa modalităţilor concrete de reparare a prejudiciului în astfel de situaţii, art. 85 din Legea nr. 188/1999 stabileşte că 1) „Repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice în situaţiile prevăzute la art. 84 lit. a) şi b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare, în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei, sau, după caz, prin asumarea unui angajament de plată, iar în situaţia prevăzută la lit. c) a aceluiaşi articol, pe baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile; 2) Împotriva ordinului sau dispoziţiei de imputare, funcţionarul public în cauză se poate adresa instanţei de contencios administrativ; 3) Dreptul conducătorului autorităţii sau instituţiei publice de a emite ordinul sau dispoziţia de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei”.

În raport cu dispoziţiile art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 se constată că pentru pagubele produse cu vinovăţie patrimoniului autorităţii sau instituţiei publice în care funcţionează funcţionarul public respectiv, repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare, iar în ceea ce priveşte termenul de emitere a acestei dispoziţii de imputare, se reţine că art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 stabileşte că se emite „în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei”, însă alineatul al treilea al art. 85 precizează că „dreptul conducătorului

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

autorităţii sau instituţiei publice de a emite ordinul sau dispoziţia de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei".

Prin urmare, analizând natura juridică a termenului de 30 de zile, considerăm că formularea din art. 85 alin. 1 este imperativă, în sensul că „repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice .... se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare, în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei (...)", aşa încât, raportat la sintagma „se dispune", apreciem că nu există nici un argument pentru a se reţine că acest termen este de recomandare.

Dimpotrivă, în lipsa oricărei precizări în acest sens, se impune cu necesitate concluzia că stabilirea naturii juridice a acestui termen trebuie raportată la dispoziţiile legale edictate în materia prescripţiei extinctive, respectiv la dispoziţiile Decretului nr. 167 din 10 aprilie 1958, privitor la prescripţia extinctivă, în care sens este de observat că, potrivit art. 1 alin. 1 din Decretul nr. 167/1958, „dreptul la acţiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripţie, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit în lege" şi fiind în discuţie un termen de prescripţie, este nerelevantă lipsa prevederii în Legea nr. 188/1999 a sancţiunii aplicabile în cazul nerespectării acestuia, această sancţiune fiind precizată în actul normativ ce reglementează regimul prescripţiei extinctive, respectiv în Decretul nr. 167/1958.

Cât priveşte termenul de 3 ani de la data producerii pagubei despre care face vorbire art. 85 alin. 3 din Legea nr. 188/1999, din interpretarea sistematică si teleologică a normei legale a articolului de lege precitat rezultă fără echivoc, că acest text reglementează un alt termen de prescripţie, „de 3 ani de la data producerii pagubei", fiind de subliniat că acesta se calculează de la data producerii pagubei, iar nu de la constatarea pagubei, astfel cum prevede art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999.

Prin urmare, scopul edictării termenului de 3 ani de la data producerii pagubei a fost acela de a stabili o limită temporală maximă, în raport cu o dată fixă – respectiv data producerii pagubei, dar spre deosebire de termenul de 3 ani de la data producerii pagubei, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 se calculează de la constatarea pagubei – moment indeterminat, care poate fi înainte sau după trecerea a trei ani de la data producerii pagubei, căci în lipsa termenului de 3 ani de la data producerii pagubei – prevăzut de art. 85 alin. 3 din Legea nr. 188/1999 – ar fi fost posibilă emiterea dispoziţiei de imputare şi după trei ani de la data producerii pagubei.

În concluzie, stabilirea limitei maxime de emitere a actului de imputare, de 3 ani de la data producerii pagubei, nu are ca efect calificarea ca termen de recomandare a termenului de 30 de zile de la constatarea pagubei, prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999, ci art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999, coroborat cu art. 85 alin. 3 din aceeaşi lege, impune ca în toate cazurile actul de imputare să fie emis în 30 de zile de la constatarea pagubei şi cel mai târziu în termen 3 ani de la data producerii pagubei, iar această reglementare implică faptul că nu mai este posibilă emiterea actului de imputare cu depăşirea termenului de 3 ani de la data producerii pagubei, chiar dacă paguba ar fi constată după trecerea a 3 ani de la producerea ei.

Acestea fiind spuse, se impune stabilirea datei constatării pagubei – dată de la care curge termenul de 30 de zile pentru emiterea deciziei de imputare conform art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 – respectiv stabilirea efectelor pe care le produc procesul verbal de constatare şi decizia emisă de Curtea de Conturi cu privire la această dată a constatării pagubei.

Cu privire la problema de drept supusă dezbaterii, într-o orientare jurisprudenţială[1] s-a considerat că **t**ermenul de 30 de zile prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 nu curge de la data înregistrării în evidenţa unităţii controlate a Deciziei, ci de la data calculării ulterioare a prejudiciului concret pentru fiecare funcţionar public în parte, întrucât:

– dată fiind existenţa a două reglementări, cea specifică controlului Curţii de Conturi şi cea prevăzută de Statutul funcţionarilor publici în materia recuperării pagubelor pricinuite de

[1] Sentinţa civilă nr. 2832 din16.11.2010, pronunţată de Tribunalul Arad în Dosarul nr. 6347/108/2010, nepublicată

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

funcţionarii publici, se impune respectarea ambelor termene – atât a celui prevăzut de art. 85 din Legea nr. 188/1999, cât şi a celui stabilit de Curtea de Conturi;

– prin urmare, de la data expirării termenului stabilit de Curtea de Conturi începe să scurgă şi termenul de 30 de zile prevăzut de art. 85 din Legea nr. 188/1999 .

Într-o alta orientare jurisprudenţială[2] se consideră că, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 curge:

– de la data înregistrării în evidenţa unităţii controlate a Deciziei Curţii de Conturi – dacă nu a fost atacată cu o contestaţie decizia acesteia, în temeiul Regulamentului Curţii de Conturi, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 832 din 13 decembrie 2010, aprobat prin Hotărârea nr. 130/4 noiembrie 2010;

– de la data la care s-a comunicat încheierea prin care s-a soluţionat contestaţia împotriva deciziei Curţii de Conturi, dacă decizia acesteia a fost atacată cu contestaţie, promovarea unei astfel de contestaţii determinând suspendarea termenului pentru luarea măsurilor de recuperare a prejudiciului, deci inclusiv concluziile definitive ale Curţii de Conturi cu privire la data constatării pagubei, în temeiul Regulamentului Curţii de Conturi, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 832 din 13 decembrie 2010, aprobat prin Hotărârea nr. 130/4 noiembrie 2010;

Trebuie precizat mai întâi cu privire la efectele juridice ale procesului verbal de constatare că Regulamentul privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor specifice Curţii de Conturi, precum şi valorificarea actelor rezultate din aceste activităţi prevede, la punctul 59, că „procesul-verbal de constatare se întocmeşte: a) în cazul în care se constată abateri de la legalitate şi regularitate care au determinat sau nu producerea unor prejudicii (model Anexa nr. 4.1.); b) în cazul în care se identifică fapte pentru care există indicii că au fost săvârşite cu încălcarea legii penale se întocmeşte Proces-verbal de constatare distinct (model Anexa nr. 4.2.)". Potrivit punctului 66 din Regulamentul citat, „reprezentanţii legali ai persoanei juridice controlate pot face „obiecţiuni" la constatările înscrise în actul de control. Acestea trebuie transmise / depuse la structura Curţii de Conturi care a efectuat controlul în termen de 15 zile lucrătoare de la înregistrarea actului de control la persoana juridică verificată. În cazul în care obiecţiunile se depun după expirarea termenului de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării actului de control la registratura entităţii controlate, acestea nu sunt avute în vedere la valorificarea constatărilor".

Cu privire la valorificarea constatărilor din procesul verbal, conform punctului 85 din Regulamentul citat, „procesele-verbale de constatare, în care au fost consemnate abateri de la legalitate şi regularitate, care au determinat sau nu producerea unor prejudicii sau fapte pentru care există indicii că au fost săvârşite cu încălcarea legii penale, se valorifică împreună cu raportul de control la care acestea constituie anexe, potrivit punctul 84 lit. B din prezentul Regulament".

La rândul său, art. 84 lit. b) din Regulamentul citat prevede că „rapoartele de control se valorifică în funcţie de conţinutul acestora, după cum urmează: b) rapoartele de control în care au fost consemnate abateri de la legalitate şi regularitate, care au determinat sau nu producerea unor prejudicii şi/sau fapte pentru care există indicii că au fost săvârşite cu încălcarea legii penale (prezentate detaliat în procesele-verbale de constatare, anexe la raportul de control), se repartizează de către şeful de departament către directorul din cadrul departamentului şi, respectiv, directorul camerei de conturi către directorul adjunct, pentru a fi analizate de către aceştia şi a se întocmi proiectul documentelor de valorificare, iar în termen de maxim 20 zile lucrătoare de la primirea obiecţiunilor sau de la expirarea termenului de depunere a acestora, directorul din cadrul departamentului / directorul adjunct al camerei de conturi întocmeşte o notă cuprinzând punctul său de vedere privind conţinutul actului de control şi proiectul documentelor de valorificare (proiectul deciziei, proiectul adresei de sesizare a organelor de urmărire penală)", totodată, conform punctului 87 din Regulamentul citat, „pentru aplicarea măsurilor de valorificare prevăzute la punctul 86 lit. a),

[2] Sentinţa civilă nr. 2528 din 18 octombrie, pronunţata de Tribunalul Arad în Dosarul nr. 6349/108/2010, nepublicată, rămasă irevocabilă prin Decizia nr. 682 din 8.06 2010, pronunţată de Curtea de Apel Timişoara, în dosar nr. 4743/108/2010, nepublicată.

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

b.1. şi c) din prezentul Regulament se emite Decizie (model Anexa nr. 7)", iar conform punctului 88 din Regulamentul citat, „Proiectul Deciziei se întocmeşte de către directorul direcţiei din cadrul departamentului/directorul adjunct al camerei de conturi. Acesta este examinat de către şeful de departament sau de către directorul camerei de conturi, care îl semnează şi îl remite spre executare conducerii entităţii verificate".

Cu privire la raportul dintre termenul stabilit de Curtea de Conturi pentru stabilirea întinderii prejudiciului şi dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia şi termenul de 30 de zile prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999, este lipsit de relevanţă faptul că prin decizia Curţii de Conturi se stabilesc anumite termene pentru luarea unor măsuri de stabilire a întinderii prejudiciului şi de recuperare a acestuia, termene care pot să fie diferite de cel prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999.

În acest sens, e de subliniat că procedura de recuperare a unor sume de bani plătite nelegal unui funcţionar public este aceea reglementată de Statutul funcţionarilor publici, iar nu prin legislaţia Curţii de Conturi, astfel încât valorificarea constatărilor Curţii de Conturi urmează să respecte procedurile speciale de recuperare a prejudiciului respectiv, în raport cu natura acestuia, măsurile de recuperare a prejudiciului putând fi diferite, în funcţie de necesitatea recuperării lui de la funcţionari publici, de la personal contractual sau de la terţe persoane.

Stabilirea întinderii prejudiciului poate implica diferite categorii de măsuri, în funcţie de specificul abaterii. De pildă, numai în cazul în care este vorba despre plata necuvenită a unor sume de bani, se impune diferenţierea între funcţionarii publici aflaţi în continuare în raport de serviciu cu entitatea controlată – în privinţa cărora se emit dispoziţiile de imputare – şi categoria funcţionarilor publici care nu se mai află în raport de serviciu cu această entitate – în privinţa cărora se impune promovarea unor acţiuni în justiţie, la fel ca şi în cazul personalului contractual, termenele şi procedura de efectuare a acestor acte fiind diferite, inclusiv în ceea ce priveşte competenţa instanţelor de judecată. În timp ce termenul de prescripţie a unor astfel de acţiuni în justiţie este de 3 ani, în cazul emiterii dispoziţiilor de imputare art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 a impus un termen mult mai scurt, de 30 de zile de la data constatării pagubei.

Prin urmare, nu se poate reţine ca fiind sinonime data constatării pagubei – la care se face referire în art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 – cu data stabilirii întinderii prejudiciului sau a identificării tuturor persoanelor vinovate de producerea acestui prejudiciu – la care se referă legislaţia Curţii de Conturi.

De aceea, nu se poate reţine că în cadrul termenului impus de Curtea de Conturi – care poate fi de câteva luni – se suspendă curgerea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 sau că acest termen nu începe să curgă până când conducătorul unităţii nu a primit actul prin care s-a calculat prejudiciul concret pentru fiecare din persoanele considerate vinovate de producerea acestuia sau care au primit sumele necuvenite. O astfel de interpretare duce în derizoriu însăşi ideea de eficienţă în recuperarea acestor pagube, în condiţiile în care un astfel de termen este lăsat la latitudinea Curţii de Conturi – care îl poate prelungi – sau a persoanei împuternicite cu emiterea actului de imputare.

În condiţiile în care art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 impune emiterea actului de imputare în termen de 30 de zile de la constarea pagubei, actul Curţii de Conturi nu poate stabili un termen care să implice o încălcare a dispoziţiilor unei legi organice, cum este cazul Statutului funcţionarilor publici.

Este de observat, în acest sens, că eventuala indicare a unui termen mai lung nu ar putea fi interpretată ca o derogare de la dispoziţiile art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999, având în vedere că actul Curţii de Conturi impune un cadru mai larg de măsuri, respectiv luarea de măsuri nu numai pentru stabilirea întinderii prejudiciului, dar şi, în mod generic, luarea de măsuri în vederea recuperării acestui prejudiciu, adică a unui ansamblu de măsuri care depăşesc sfera emiterii dispoziţiilor de imputare, cum ar fi comunicarea şi punerea acestora în executare.

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

Nu se poate reţine că termenul de 30 de zile ar curge de la data stabilirii efective a prejudiciului pentru fiecare funcţionar public în parte, întrucât art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 face vorbire de un termen de 30 de zile de la data constatării pagubei, iar nu de la data stabilirii întinderii acestei pagube, conducătorul unităţii având la dispoziţie 30 de zile tocmai pentru stabilirea întinderii acestei pagube, iar, în al doilea rând, o astfel de interpretare ar lipsi de efecte juridice textul art. 85 alin. 1, întrucât ar lăsa la aprecierea subiectivă a conducătorului unităţii data de la care curge termenul respectiv, de vreme ce legea nu stabileşte un alt termen înăuntrul căruia să se calculeze paguba a cărei existenţă este neîndoielnică. După cum nu se poate reţine, în nici un caz, că această interpretare împiedică sau îngreunează recuperarea prejudiciului, având în vedere că în cazul în care în mod culpabil nu au fost emise în termen actele de imputare, este posibilă atragerea răspunderii materiale pentru persoana sau persoanele îndreptăţite să emită astfel de acte, respectiv să ia măsuri pentru recuperarea prejudiciului.

Având în vedere aceste aspecte, data constatării pagubei în astfel de situaţii este data la care s-a înregistrat în evidenţa entităţii controlate actul – Decizia – prin care organul de control – respectiv Curtea de Conturi a impus luarea unor măsuri de recuperare a unui pretins prejudiciu, „*prejudiciu ce poate atrage răspunderea materială, este considerată ca dată de la care începe să curgă termenul pentru emiterea deciziei de imputare”*.

Din lumina dispoziţiilor legale anterior redate rezultă fără echivoc că atât actul de control, cât şi cel de valorificare a acestuia nu dau naştere la raporturi juridice directe între Curtea de Conturi a României şi angajaţii persoanei juridice verificate.

Obligaţia de restituire de către funcţionarul public a unor sume încasate necuvenit de la bugetul local a luat naştere în temeiul unui alt act administrativ emis de către primarul autorităţii publice, în calitate de angajator, având la bază răspunderea civilă a funcţionarului public (art.84 lit. a şi art.85 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarului public, republicată, cu modificările şi completările ulterioare) faţă de instituţia cu care are raporturi de serviciu.

Cât priveşte angajarea răspunderii juridice patrimoniale a funcţionarului public apreciem că tot în raport cu dispoziţiile art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 pentru pagubele produse cu vinovăţie patrimoniului autorităţii sau instituţiei publice în care funcţionează funcţionarul public respectiv, repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare, iar în ceea ce priveşte termrînul de emitere a acestei dispoziţii de imputare, se reţine că art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 stabileşte că se emite „în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei”, însă alineatul al trei!ea al art. 85 precizează că „dreptul conducătorului autorităţii sau instituţiei publice de a emite ordinul sau dispoziţia de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei”.

In legătură cu cauzele având ca obiect contestaţie împotriva ordinului sau dispoziţiei de imputare problema competenţei de judecată a acestor litigii, examenul jurisprudenţial relevă abordari diferite in problema de drept supusă dezbaterii.

Intr- o opinie s-a reţinut că, în situaţia în care funcţionarul public nu se mai află în raporturi de serviciu cu autoritatea sau instituţia publică nu sunt aplicabile dispoziţiile art.85 din Legea nr.l88/1999 iar angajarea răspunderii patrimoniale, calificată de lege ca fiind o răspundere civilă nu poate fi angajată decât a fi făcut pe calea de drept comun a răspunderii civile delictuale conform prevederilor cuprinse în Codul civil.

Jurisprudenţa in materie relevă mai multe ipoteze de lucru raportat la momentul la care se verifică existenţa/inexistenţa calităţii de funcţionar public. Jurisprudenţa in materie relevă mai multe ipoteze de lucru raportat la momentul la care se verifică existenţa/inexistenţa calităţii de funcţionar public.

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

La momentul constatării pagubei cât şi al sesizării instanţei de contencios administrativ exista calitate de funcţionar public acesta aflandu+se in raporturi de serviciu cu autoritatea publică .

In opinia noastă ,situaţia în cauză nu comportă interpretări diferite,competenţa materială aparţinând instanţei de contencios administrativ conform dispoziţiilor art. 109 din Lege nr. 188/1999.

Dacă la momentul constatării pagubei, identificării persoanei responsabile şi sesizării instanţei de contencios administrativ nu mai subzistă calitatea de funcţionar public considerăm că se pune problema instanţei competente să soluţioneze litigiul .

In această situaţie în care nici la data constatării pagubei şi nici la data sesizării instanţei nu mai subzistă calitatea de funcţionar public dispoziţiile art.85 din Legea nr. 188/1999 nu sunt aplicabile iar recuperarea pagubei poate avea loc doar pe calea acţiunii în faţa instanţei civile.

In esenţă susţinem că, că repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice de către funcţionarul public în situaţiile prevăzute la art. 84 lit. a) şi b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare iar dispoziţiile legale imperative precitate având în vedere exclusiv calitatea de funcţionar public al celui care produce paguba la momentul emiterii dispoziţiei sau ordinului de imputare şi în condiţiile în care reclamantul a pierdut calitatea de funcţionar public prin încetarea raportului său de serviciu .

Este de precizat în prealabil că funcţionarilor publici le sunt aplicabile dispoziţiile legale speciale ale Legii nr. 188/1999, privind Statutul funcţionarilor Publici, aspect de altfel necontestat în cauza de faţă de către părţile litigante.

Or, sub acest aspect, cu privire la răspunderea civilă a funcţincţionarilor publici, reţinem că Statutul funcţionarilor publici este reglementat prin lege specială, respectiv prin Legea nr. 188/1999, privind Statutul funcţionarilor publici, sens în care este de sublmiat că Legea nr. 188/1999 este o lege organică, conform art. 73 alin. 3 litera j) din Constituţia României, astfel încât, caracterul special al acestei legi în materia statutului funcţionarilor publici implică obligaţia respectării acesteia în cazul în care este vorba despre atragerea răspunderii civile a unui funcţionar public, cum este cazul reclamantei în prezenta cauză.

Pe această linie de idei, în privinţa reglementărilor speciale din Legea nr. 188/1999, Tribunalul reţine că, potrivit art. 84 din această lege, „răspunderea civilă a funcţionarului public se angajează:pentru pagubele produse cu vinovăţie patrimoniului autorităţii sau instituţiei publice în care funcţionează;pentru nerestituirea în termenul legal a sumelor ce i s-au acordat necuvenit;pentru daunele plătite de autoritatea sau instituţia publică, în calitate de comitent, unor tei-ţe persoane, în temeiul unei hotărâri judecătoreşti defmitive şi irevocabile”, iar în privinţa modalităţilor concrete de reparare a prejudiciului în astfel de situaţii iar art. 85 din Legea nr. 188/1999 stabileşte că 1) „Repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice în situaţiile prevăzute Ia art. 84 lit. a) şi b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare, în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei, sau, după caz, prin asumarea unui angajament de plată, iar în situaţia prevăzută la lit. c) a aceluiaşi articol, pe baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile; (2) împotriva ordinului sau dispoziţiei de imputare funcţionarul public în cauză se poate adresa instanţei de contencios administrativ; (3) Dreptul conducătorului autorităţii sau instituţiei publice de a emite ordinul sau dispoziţia de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei”.

In acord cu dispoziţiile art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 se constată că pentru pagubele produse cu vinovăţie patrimoniului autorităţii sau instituţiei publice în care

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

funcţionează funcţionarul public respectiv, repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordm sau a unei dispoziţii de imputare, iar în ceea ce priveşte termenul de emitere a acestei dispoziţii de imputare, se reţine că art. 85 alin. 1 din Legea nr. 188/1999 stabileşte că se emite „în termen de 30 de zile de la constatarea pagubei", însă alineatul al treilea al art. 85 precizează că „dreptul conducătorului autorităţii sau instituţiei publice de a emite ordinul sau dispoziţia de imputare se prescrie în termen de 3 ani de la data producerii pagubei".

Raportând consideraţiile de mai sus la speţa analizată se constată că la data emiterii dispoziţiei de imputare nr.52 din 29.01.2010 de pârât reclamantul nu avea calitatea de funcţionar public potrivit celor arătate mai sus.

Din analiza gramaticală şi coroborarea dispoziţiilor legale precizate rezultă că repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice de către funcţionarul public în situaţiile prevăzute la art. 84 lit. a) şi b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare iar dispoziţiile legale imperative prccitate având în vedere exclusiv calitatea de funcţionar public al celui care produce paguba la momentul emiterii dispoziţiei sau ordinului de imputare.

Din moment ce reclamantul nu avea calitatea de funcţionar public la data de 29.01.2010 pârâtul cu încălcarea dispoziţiilor legale precitate a emis dispoziţia de imputare, legea specială incidenţă neprevăzând posibilitatea emiterii ordinului sau dispoziţiei de imputare decât în ipoteza în care cel care produce paguba este funcţionar public ceea ce nu se regăseşte în prezenta pricină.

Dacă la momentul constatării pagubei exista calitatea de funcţionar public dar nu a fost emisă decizia de imputare în termenul legal de 30 de zile, situaţie în care instanţa de contencios administrativ nu mai poate realiza o verificare a legalităţii actului administrativ.

In această situaţie considerăm că acţiunea în angajarea răspunderii patrimoniale în baza Legii nr. 188/1999 în faţa instanţei de contencios administrativ este inadmisibilă.

In această ipoteză autoritatea publică are deschisă calea acţiunii în pretenţii în cadrul căreia funcţionarul public se poate apăra invocând neemiterea deciziei în termenul legal de 30 de zile.

Având de soluţionat dosarul cu nr. 9171/55/2015 prin sentinţa civilă nr. pronunţată de Tribunalul Arad respins cererea formulată de reclamanta DGASPC Arad în contradictoriu cu pârâta funcţionar public pentru reparare prejudiciu ca inadmisibilă.

In considerente s-a reţinut câ reclamanta instituţie publică trebuia ca în baza prevederilor art.85 alin.1 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici în termen de 30 de zile de la data constatării pagubei prin diferenţa de cazare de la dublu Ia single să emită dispoziţie sau ordin de imputare pentru recuperarea pagubei.

Din analiza gramaticală şi coroborarea dispoziţiilor legale precizate rezultă că repararea pagubelor aduse autorităţii sau instituţiei publice de către funcţionarul public în situaţiile prevăzute la art. 84 lit. a) şi b) se dispune prin emiterea de către conducătorul autorităţii sau instituţiei publice a unui ordin sau a unei dispoziţii de imputare iar dispoziţiile legale imperative precitate având în vedere exclusiv calitatea de funcţionar public al celui care produce paguba la momentul emiterii dispoziţiei sau ordinului de imputare.

Fiind vorba de o lege specială, cu aplicabilitate numai în cazul răspunderii funcţionarilor publici, nu există un drept de opţiune între incidenţa acestor norme şi cele cu caracter general, care privesc angajare a răspunderii civile delictuale a oricărei persoane , care nu este funcţionar public sau pentru care nu există norme legale speciale

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

de angajarea răspunderii, potrivit principiului " specialia generalibus derogant ".

S-a mai reţinut şi că soluţia de mai sus a fost consacrată în jurisprudenţă atât prin decizia nr. 4643 din 11 octombrie 2011 cât şi prin decizia nr.697 din 12 februarie 2013, pronunţate de înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - Secţia de Contencios Administrativ şi Fiscal şi însuşită de participanţii la întâlnirea reprezentanţilor Consiliului Superior al Magistraturii cu preşedinţii secţiilor de contencios administrativ şi fiscal de la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi cui'ţilor de apel de la Suceava din 23-24 octombrie 2014, conform pct.8 din Minuta întocmită cu această ocazie

Prin urmare, în condiţiile în care nu s-a emis un Ordin sau o Dispoziţie de imputare în sarcina pârâtei , de către conducătorul reclamantei, conform art. 85(1) din Legea nr. 188/1999, acţiunea prin care se solicita angajarea răspunderii pârâtei în temeiul art. 1349 Cod civil, a fost respinsă ca inadmisibilă de către instanţă.

O situaţie asemănătoare fiind aceea în care autoritatea publică în care formulează acţiunea împotriva fostului primar pentru recuperarea unor prejudicii constatate prin actele Curţii de Conturi.

A

In situaţia dată opinia cvasiunanimă din jurisprudenţă este că răspunderea patrimonială a primarului sau fostului primar este o răspundere civilă delictuală iar acţiunea în pretenţii formulată împotriva acestuia este de competenţa instanţei civile de drept comun.

La nivelul secţiei de contencios administrativ s-a constatat că au fost înregistrate asemenea cauze în care iniţid competenţa a fost declinată în favoarea Judecătoriei Arad iar ulterior Curtea de Apel a stabilit competenţa de judecată în favoarea Tribunalului Arad ca instanţă de contencios administrativ.

Astfel prin sentinţa civilă pronunţată în dosarul nr. 7437/55/2013 Tribunalul Arad, secţia de contencios administrativ a declinat competenţa de judecată a cauzei având ca obiect acţiunea UA'!' împotriva fostului primar pentru recuperarea unor prejudicii constatate prin actele Curţii de Conturi în favoarea Judecătoriei Arad iar ulterior în regulatorul de competenţă Curtea de Apel Timişoara a stabilit competenţa de judecată în favoarea instanţei de contencios administrativ.

Curtea, investită fiind cu regulatorul de competenţă, în raport cu dispoziţiile art. 135 alin. 1 C.pr.civ. raportat la art. 129 alin. 2, art. 130 alin. 2 şi art. 132 alin. 1, alin. 2, a constatat că instanţa competentă să soluţioneze acest litigiu în primă instanţă este Tribunalul Arad – Secţia de Contencios Administrativ şi Fiscal.

În acest sens, curtea a constatat că potrivit prevederilor art. 109 din Legea nr. 188/1999, cauzele care au ca obiect raportul de serviciu al funcţionarului public sunt de competenţa secţiei de contencios administrativ şi fiscal a tribunalului, cu excepţia situaţiilor pentru care este stabilită expres prin lege competenţa altor instanţe.

Concluzia impărtăşită este cea potrivit căreia, nu sunt aplicabile dispoziţiile art. 85 alin. (1) din Legea nr. 188/1999 în situaţia în care funcţionarul public nu se mai află în raport de serviciu cu autoritatea sau instituţia publică prejudiciată, angajarea răspunderii patrimoniale, calificate generic în art. 75 şi 84 din Legea nr. 188/1999 ca fiind o răspundere civilă, neputând fi făcută decât pe calea de drept comun a antrenării răspunderii civile delictuale, conform prevederilor cuprinse în Codul civil şi aceasta pentru că, obiectul acţiunii în contencios administrativ privind răspunderea materială a fostului funcţionar public nu îl poate constitui decât o decizie ori ordin de impunere, emise în baza art. 84 sau 85 clin Legea nr. 544/2004.

Per a contrario, dacă o atare dispoziţie nu a fost emisă, calea de reparare a pagubei este acţiunea civilă în pretenţii.

BIBLIOGRAPHY

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)

Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarului public, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, publicata in Monitorul Oficial nr. 600 din 8 decembrie 1999;

Legea Nr..554/2004, Legea contenciosului administrativ, cu modificările *şi* completările ulterioare, publicată în M. Of. Nr. 1154 din 7 dccenibrie 2004

Regulamentul Curţii de Conturi, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 832 din 13 decembrie 2010, aprobat prin Hotărârea nr. 130/4 noiembrie 2010;.

Jurisprudentă relevantă,

Sentinţa civilă nr. 2528 din 18 octombrie, pronunţata de Tribunalul Arad în Dosarul nr. 6349/108/2010, nepublicată, rămasă irevocabilă prin Decizia nr. 682 din 8.06.2010, pronunţată de Curtea de Apel Timişoara, în dosar nr. 474;

Sentinţa civilă nr. 2832 din 16.11.2010, pronunţată de Tribunalul Arad în Dosarul nr. 6347/108/2010, rămasă irevocabilă prin Decizia nr.138 din 27.01.2011 pronunţată de Curtea de Apel Timişoara in dosar. Nr 6347/108/2010, nepublicată;

Decizia civilă nr. 682 din 08.06.2010, pronunţată de Curtea de Apel Timişoara în dosarul nr. 4743/108/2009, nepublicată;

Sentinţa civilă pronunţată în dosarul nr. 7437/55/2013 Tribunalul Arad, nepubl

BDD-A29458 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:59:52 UTC)